

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Gazdasági tanulmány. IX. Szentersébeti Szakáts Péter.
Határidőüzletek a heremagvaknál. Mauthner Ödön.
Egy új előnyös berendezésű szeszgyár.

Irodalom.

Tíz év folyamán végrehajtott nagybani kísérletek műtrágyákkal.

Vegyesek.

Jövő héten tartandó országos vásárok — Telepítési törvény Dániában. — A szőlő betegsége Franciaországban. — Az algyógyi m. kir. állami székely földmives iskola évszázó vizsgálatai. — Lótenyésztési jutalomdíjak. — A filloxera Alsó-Fehérmegyében. — Magyar seiyem a lyoni kiállításon. — Baromfi-kiállítás Lőcsén. — A németországi juhtenyésztés hanyatlása.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Gazdasági tanulmány.

IX.

Drassó.

A drassói uradalom gazdaságának ismertetése.

II

Allattartás és tenyésztés.

1. Lovak: Urasági ló 10 drb. Igás 10 drb. marad, míg vasut lesz Konczán. Tenyésztése felhagyatott defizit folytán.

2. Sertések: tenyésztése szintén felhagyatott defizit folytán, valamint azért, mert szabad föld számukra nincsen legelőnek. Az udvartartás számára hizóban tartatik 20—40 drb. vásárolt malacz, melyekből a fölösleg eladatik. Ezek a savót, maghulladékot értékesítik.

3. Juhok: tenyésztése nem lehető alkalmas legelő hiányában és mételyesedés folytán. A dactylis és baltacim legelők a juh foga alatt elpusztulnának míg a szarvasmarha nem árt azoknak. Évenként tartatik alkalmas helyeken és akolban circa 100 darb. ürü, saját husszükségletre. Télire felvétetnek havasi juhnyájak nov. 11-től ápril 1-sőig naponként és juhonként 1/2 kr, ápril 1—24 ig 1 kr, vagy holdanként 4—5 frt bérért. A télen fogyasztandó szénát kötelezvék az uradalomtól mm-ként 2 1/2 frtért beszerezni és ott etetni fel, hol ki-rendeltetik.

4. Szarvasmarha: a) Allgauti tenyészgulya, 70-es évek végén importálva. Azóta istállón tartva nyári sétalegéléssel. Első évben 60 drb. elpusztult. 92-ben vérfelújítás céljából bikák szereztettek be Pirkó prottenbruni birneves allgauti tehenészetből. Tenyészirány tejelőképeség fejlesztése, ed-

dig bikanevelés Járában Főelőnye e fajtának a nagy tejelőképeségen kívül a legsilányabb takarmányhoz való alkalmazkodási képesség, melynél fogva a tej előnyösebb vagy hátrányosabb értékesítése szerint, néhány hét alatt lehet emelni vagy csökkenteni és ismét emelni a naponként fejt tej mennyiségét, e mellett a takarmány fogyasztás a legnagyobb tejelési eredmény mellett is aránylag csekély.

Állandó állami állatorvosi felügyelet alatt áll a tehenészet s egy sajnos felpuffadási eset alkalmával mind az 5 felpuffadt tehen tüdeje teljesen egészségesnek constatáltatott a Budapesti állatorvosi akadémián.

A fejés télen 3 szor történik napjában és minden egyes tehen teje minden fejésnél méretik és bejegyztetik. Időnként zsirosság mérések történnek. Sajt lesz 100 liter tejből 8—9 kilogr. groyi, 12—13 kilogr. nonplusultra.

A tej litere értékesül a groyiban 4 1/2 krral a nonplusultrában 7 krral.

Nyáron a tejnek nagyobb része fordittatik borjunevelésre mint télen.

Az üszök mind felneveltetnek, a bikáknak eddig szintén nagyrésze, részben bikának, részben ökröknek.

b) Erdélyi marha; részben az igás ökrök hiányai pótlására, részben 4—5 éves korban való eladásra tartatik.

Igás ökrök állomány 140 darabról leszállítható volt 100-ra a több évre bevetett területek növekedése folytán és még esetleg leszállítható lesz 80 drbra fejlettebb egyedek tartása folytán.

* * *

Koncza községen áthaladva gyönyörű buza-tábla, kapás és takarmány növények tüntek szemünk elé, melyeknek nyugodt megtekintését bár némileg zavarta a megeredt eső, de ez egyszer nem mi, hanem az eső ijedt meg tőlünk és hamar elvonult.

Alkalmunk nyílt ugyanitt megtekinteni földdel zölden bevermelt nagy mennyiségű takarmányt is, a mely egyik végén szemlénk alkalmára kibontatván, meggyőződünk annak kitünő voltáról, valamint hogy az még a szélein is teljesen ép.

Gróf Teleky a zöld takarmány eltevésére sem a zombolyai, sem pedig a tornai rendszert nem alkalmazza, hanem régi módon vermeli el, mert tapasztalata szerint így szemmi sem, vagy aránylag a legkevesebb romlik meg; a míg az újabb rendszerek szerint eltett zöld takarmányból a levegőnek kitett oldalain jelentékeny mennyiségű megromlik.

Itt egy nem csekély jelentőségű dologról kell megemlékeznünk: a buza termelésről.

A hazarészünkben általános termelésnek örvendő buza bár erőteljes növéssü, nagy mérvű bokrosodási képességgel bír és korai vetés, kedvező ős és rozsdamentes, normális nyárelő esetén hatalmas termést ad; de ha az időjárásban abnormitás áll be és kivált a rozsdá ellepi, vagy megdül, akkor a termése silány lesz, szeme összetöppörödött léha és a magtár mondhatni üresen marad.

Gróf Teleky ezen a bajon segített egy más buzaajtával: a tiszavidéki buza behozatalával.

Mint maga a nemes gróf az „Erdélyi Gazda“ egyik múlt évi számában írta:

„A tiszavidéki buza az, mely még nagyon későn ős felé is vetve, rélkülözve tehát teljesen a nálunk többnyire kedvező ős növelő hatását, minden bokrosodás nélküli gyorsabb fejlődése alatt képes a legnagyobb rozsdarohamokat visszaverve és abnormális időjárás folytán teljesen ledől állapotban is kitünő szemtermést hozni.

Néhány évi személyes tapasztalatból meritem fentirtakat és okmány képen csatolom következő számadataimat.

A Drassón kiválasztás által nemesített honi buza több év átlagában 8 mm körül termett volt, azonban jobb művelet és trágyázás mellett, előfordult egész 18 mm-ig terjedő termés is holdanként, kisebb területeken korai vetés esetén.

1892-ben a honi buza egy kísérleti táblán 12 mm-t termett, a tiszavidéki pedig ugyanamnyit, daczára, hogy mintegy 1/3-ára tehető az, a mit a madarak kivertek belőle, lévén kertek tőszomszédságában.

1892-ben holdanként 10 1/2 mm-t termett a tiszavidéki buzával november hó elején vetett tábla, míg a vele teljesen hasonló értékű szomszéd földön az ugyanazon napokon és módon vetett honi buza alig adta meg az 5 mm-t.

A tiszavidéki sulyos piros buzát termett 79 kilóst, míg a honi-buza hl. sulya alig érte el a 30 kilót, tehát legfeljebb korpa számba jöhet.

A honit teljesen tönkre tette a rozsdá, daczára hogy juniában oly gyönyörűen nézett ki, mint a minőt itt még nem láttunk. A tiszavidéki pedig daczára vézna és keveset ígérő külsejének, teljesen épen állotta ki a rozsdá időszakot, sőt vakító fehéren nézett ki rózsaszínű szomszédja mellett, meg sem dőlt, hol pedig helyenként még is le volt fekve, teljesen ép szemeket adott.

Hasonló tapasztalatok tétettek a Faragói gazdaságban kolozsmegyében, hol dús fekete mező-ségi talajon a szép honi buza teljes korpát adott, míg a legdúsabb vízfolyásos tölcser aljába vetett tiszavidéki buza, vetőmagul használható szép terményt szolgáltatott, noha ép annyira meg volt dölve mint a honi.“

Lóhere, luczerna Mauthner Ödön

és egyáltalán gazdasági magvakat

legmagasabb áron vásárol

magkereskedése,

B u d a p e s t e n, A n d r á s s y - ú t 23. s z.

A tiszavidéki búzának, egyebek mellett, előnye még az is, hogy legalább egy héttel korábban érik, minél fogva aratásához könnyebben lehet biztosítani a szükséges munka erőt.

Mindezen előnyök és ugyi sikerek folytán, a melyek helyi tapasztalatokon alapulnak, — és a miről a lábán álló terményt szemlélve társaságunk is kellemesen meggyőződött — a drassói uradalomnál a tiszavidéki buza termeltetik.

Alkalmam volt a tiszavidéki búzát illetőleg szélesebb körben is tapasztalatokat szerezni. A hazánk nyugoti és éjszaknyugoti megyéiben fekvő uradalmak és más modern gazdaságok ugyanazt az eljárást követik, a mit a drassói uradalom, ugyanazon eredmény mellett, a mint ezt több éven át megfigyelhettem.

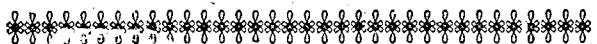
Ezen tény alapján tehát, a nélkül, hogy az ennek termelése után elérhető nagyobb siker okainak kifejtésébe bocsátkozhatnám, *minden erdélyrészi gazdatársamnak melegen ajánlom, a tiszavidéki búzának gazdaságába való bevitelét és annak termelését.* Nagyobb termés és nagyobb jövedelem leendő jutalma.

A látni valók megtekintése után a Konezától mintegy negyed órányira eső, egészen ujon épült, impozáns fekvésű, gyönyörű drassói kastélyába vezetete szives házi gazdánk: a nemes gróf társaságunkat.

Tanulmányi utunk hatodik napja lévén, éppen nem lehet csudálni, ha a Gy-Fehérvártól tett 3 órai kocsizás a társaságot kissé elbágyasztotta. Ámde kitűnő villás reggeli elfogyasztásával, erőt gyűjtve indulhatott az okulni és tanulni vágyó kis csapat újabb szemlére.

Adják meg azonban t. olvasóim rá az engedélyt, hogy itt szerzett tapasztalataimról gyöngé tollam, a már talán unalmassá is vált hosszú cikksorozatamat záró jövő közleményben adhasson számot.

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Határidőüzletek a heremagvaknál.

Mauthner Ödön magkereskedő közli velünk az alábbiakat, mit gazdaközönségünk kiváló figyelmébe ajánlunk „Egyes kereskedők, főleg erdélyi gazdákkal, az idén termelt heremagra nézve jó előre határidő üzletet kötöttek, vagyis előre vásárolták meg a termést. Ezen ügyletek legtöbb esetben nem egyebek a termelők félrevezetésénél, mert e kötések majd mindig azon záradékkal jönnek és jöhetnek még létre, hogy az ár egyelőre meg nem állapittatik, hanem csak később. És pedig azon az áron kötelezik magukat a termelők szállítani, a mely ár bizonyos előre meghatározott napokon a budapesti terménytőzsden jegyezve és a „Pester Lloyd“ tőzsdei jegyzések rovatában publikálva van. És ebben van a dolog bibéje, a menyinyben furfangos kereskedők ezen jegyzéseket nagyon is befolyásolhatják.

Ugyanis a kötések legtöbbnyire olyképp szólnak, hogy a termelő köteles 2—4 frttal olcsóbban szállítani a heremagot, mint a megállapodott napon tőzsdeileg jegyezve van. Eltekintve attól, hogy a legolcsóbb ár a leggyakoribb esetben a bánáti heremagra vonatkozik, mely mint ismeretes, apróbb szeménél fogva jóval kevesebb értékű mint a tiszavidéki és erdélyrészi, ama körülményt, hogy a tőzsdei jegyzésekben a heremag provenienciája nincs kiírva, a kereskedő arra használhatja ki, hogy ezen bánáti, tehát kevesebb értékű heremag olcsó árát veszi alapul a többet érő tiszavidéki és erdélyrészi mag árának megállapításánál. Ezen legalacsonyabb árból levonja még az említett 2—3 forintos különbözetet.

Hogy a kereskedő mennyire befolyásolhatja a tőzsdei jegyzéseket, arra a tőzsdei jegyzési eljárás következő példája élénk világot vet. Ugyanis a felesketett ügynökök naponta megjelennek a tőzsdei titkári hivatalban, jelentést tesznek az az nap tényleg kötött ügyletekről és az ezekben előforduló legalacsonyabb és legmagasabb ár képezi a tőzsdei jegyzés alapját. Ha az illető kereskedő oly árakat akar jegyeztetni, melyek éppen szája izére valók, akkor odarendel egy felesketett ügynököt vagy elmegy hozzá a tőzsdére, átad neki p.

o. egy kisebb quantum lóherét eladásra 50 frtjával, mely ugyan 50—60 frtot ér, de anyagot szolgáltat az olcsó jegyzéshez és a néhány métermázsánál vesztett csekélységet busásan behozhatja a kötlevel alapján vásárolt nagyobb mennyiségű heremag árának alacsony megállapításával. Az ügynök is, a tőzsde is kifogástalanul járnak el, mert tényleg kötött vételek és eladások alapján igazodnak.

Ha tehát kötésekkel erősen angazsált oly kereskedőknek, — a kiknél a lelkiismeretesség nem első pontja az életszabályoknak — hanem csak a minél nagyobb üzleti haszon elérése képezi a fő-cél, érdekében áll az árjegyzést szabályozni, ezt az itt leirt módon nehézség nélkül megtehetik. Ez oly lehetőség, a melyet a tőzsdei ügyletek természetével behatóan ösmerősök igen jól tudnak. Lehetséges tehát, hogy sokan a határidőre eladó termelők közül az árjegyzésre megszabott napokon azon meglepő jelenséggel fognak találkozni, hogy a heremag ára hirtelen leesett — s heremagjukat ponton áron vesztegették el. Ha a gazdák kötések tesznek, óvakodjanak attól, hogy ilyen föltételekbe bele menjenek s ha már kötöttek, akkor tegyenek be fix árakat. Mindig az tesz legjobban, a ki már kész árujával keresi fel a piacot. A konkurrenzia igazi egészséges regulátora az áraknak. A magával hozott pontos minta alapján megkínálja a termelő a kereskedőket és a legtöbbet ígérő reális embernek oda adja és szállítja. Ez a reális üzlet. Ennél nem fenyegeti a gazdát az a veszély, hogy machinacziókkal esetleg némely lelkiismeretlen ember lefőzze őket.

Mauthner Ödön.

Egy új előnyös berendezésű szeszgyár.

Minden gazda törekvése az kell legyen, hogy a mennyire gazdasági, természeti és anyagi viszonyai megengedik gazdaságát minél belterjesebbé tegye. A belterjesség tetőpontját bármely gazdaság csak a gazdasági iparágak meghonosításával érheti el. Egyik ily gazdasági mellék iparág a szeszgyártás. Felesleges megemlíteni, hogy a szeszgyártás mennyire válhatik előnyössé egy gazdaságban. De fel kell említenünk, hogy az igazi gazdasági szeszgyártásra a burgonya szeszgyárak vannak hivatva.

A burgonya termelés által sok értékes anyagot nyerünk holdanként és pedig olcsón. És mindemellett nagyban burgonyát termelni még sem lehet, ha piaczon akarjuk értékesíteni. Nem, mert nagyterméjű termény, szállítani nem fizetődik ki. Ezenkívül nem áll el éveig. Csakis úgy termelhető nagyban, ha a gazdaság maga értékesíti, mint takarmányt, a mi soha sem oly jövedelmező, mintha a gazdaság saját szeszgyárában feldolgozza.

Képünk egy új, kiváló gyakorlatias berendezésű gazdasági burgonya-szeszgyárt mutat, Hampel János dresdai gép-kazán és vasöntőde tulajdonostól tervezett és készített berendezéssel. Előnye, hogy sok kézimunkát és időt takarít meg, a mi évenként nagy összeget képvisel. Gyakorlatias beosztása által éri mindezt el. (Lapunk olvasóit ne zavarják a képünkön levő német felirások, az itt adott rövid leírásban csak a számokra utalunk. A cliché Drezdából kaptuk és így természetes, hogy német feliratai vannak.) Kövessük sorban a szeszgyártás alatt minő utat tesz meg a szeszgyártási anyag és ez megmagyarázza azt, hogy az előnyös beosztás miben áll. A burgonya a mosógépbe jó 10, a felvonó 11, által a gőzölőbe 12, a hol meggőzöltetvén, gőznyomás által a czezfrező- és hűtő készülékbe 14 hajtatik. A beczefrezett anyag a czezfrező és hűtőkészülékben 14, éri el a cukrosodást, lenn a héjtól megtisztítva és az erjedési hőfokra hűtve, hűtés után az élesztővel keverve és egy szivattyúval 15, az erjesztő kádba 37 lesz emelve. A kierjedt anyag az erjesztő kádból 37 a pároló készülékbe 17, a moslák a montejus-be 25 és a montejusból gőznyomás által a fent felállított moslák tartályba vagy a marha istállóba kerül.

Irodalom.

Tíz év folyamán végrehajtott nagybani kísérletek műtrágyákkal. Irta Rovara Frigyes. A „Hungaria“ műtrágya kénsav és vegyi ipar részvénytársaság kiadása. Ara 50 kr.

Magyarország egyik legkiválóbb gazdája Herényi Gothárd Sándor a hozzá irt előszóban mondja, hogy „sem a szerző, sem műve nem szorul ajánlásra.“ Igaza van, mert már czime tíz évi kísérlet nagyban végrehajtván elég ajánló levél arra, hogy bárki érdeklél vegye kezébe. És ha most hozzá vesszük, hogy egy tudos gazda által, ki sokat tud és a mit tud, tudja a gyakorlatban haszonnal alkalmazni, lettek e kísérletek végrehajtván

Két részből áll ezen munka. A tíz év alatt végrehajtott kísérletek a második részben vannak egyenként kronologikus sorrendben leírva, számadatokkal megvilágítva 45 ilyen kísérletet tartalmaz. különféle műtrágyákkal, különféle növények alá és különféle talajokon, nem is egy-két, hanem legtöbbször több szempontból van a kísérlet végrehajtván. Ezen kísérletek tanúsága van az első részben leírva. Még pedig úgy leírva, hogy azon gazda is, ki az előtt nem tudta jóformán, hogy mi a műtrágya, hogy kell alkalmazni e füzet elolvasása után tájékozott nyer. Egy növény élettant és chemiát tudó gyakorlati gazda írta meg trágyázási kísérleteit oly gazdáknak a kik sem növényélettan sem vegytudósok, de megakarják tanulni a műtrágyázás jelentőségét. És e füzetből meg is tanulhatják.

Dicséret illeti hazánk legnagyobb műtrágya gyárat is a „Hungaria“ műtrágya gyárat, mint ezen munka kiadóját. A hozzánk mutatványt küldött füzetre 61-ik ezer van ráirva. Ebből láthatjuk, hogy nem sajnál áldozatot arra, hogy minél szélesebb körben terjedjen a műtrágyázás ismerete. És ebből arról is meggyőződhetünk, hogy nem reklammal dolgozik, hanem az ismeretterjesztés fegyvereivel.

Vegyes közlemények.

— **Jövő héten tartandó országos vásárok:** Szeptember 9. Baromlaka, Csik-Szépvíz, Fogaras, Ispán-Mező, Makfalva, N.-Szeben, Pánczélceh, Sz.-Keresztur, Torda. — 10. Baromlaka, Bethlen-Szt-Miklós, Drassó, Fogaras, Ispánmező, N.-Szeben, Zám, Pánczélceh, Sz.-Keresztur. — 11. N.-Szeben, Sz.-Keresztur. — 12. N.-Szeben, Sz.-Cseh. — 13. N.-Szeben, Ó-Boldogfalva. — 15. Kacza, Lupsa, Ó-Boldogfalva.

— **Telepítési törvény Dániában.** Ezen kis országban fontos törvényjavaslat készült, mely a kisbirtokos osztály erősödését czélozza. A javaslat szerint a pénzügyminiszter felhatalmaztatnék a törvényhatóságoknak kölcsönöket adni oly czélből, hogy azok területeiken telepítéseket eszközöljenek. Egy-egy telep nem lehet kisebb 6000 négyszög-méternél s különös figyelem a kis-zsellérekre, gazdasági munkásokra fordítandó, a kiknek állandó othont teremteni a javaslat főfeladata. A dán javaslat az első Európában, mely a telepítési ügyet decentralizálva a törvényhatóságok kezébe teszi le. Az általános utasításban az illető hatóságoknak meghagyatik, hogy telepet csak olyannak adjanak, a ki legalább egy tehén, egy sertés s kellő házi és gazdasági eszközökkel rendelkezik. A telepesnek a kölcsön vett állami pénzből építik fel házát, ki úgy a ház, mint a föld ára után egy 3 százalékkal kamatozó kötvényt állít ki, mely az állam vagy község által fel nem mondható, a telepesnek azonban jogában áll a tartozás törlesztése.

— **A szőlő betegsége Franciaországban.** A francia lapok állítása szerint a szőlő már ismert nyavalyái közül egy legújabb betegséggel küzd, melyet „gomose bacillaire“-nek kereszteltek el. A francia délvidek részben inficiálva van már általa. A betegséget bacteriumok okozzák, melyek a tőke fájába fészkelik magukat. Prillieux's Delacroix kísérletei kimutatták, hogy a baj tényleg a tőke belsejében keletkezik. Miután Franciaországból

felette sok venyige s vessző kerül hozzánk, jól tesszük, ha jó eleve gondoskodunk preventív rendszabályokról.

— Az algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola „E. M. K. E.” alapítás f. évi szeptember hó 18 – 19 és 20-án tartja évről nyilvános vizsgálatait, a következő sorrendben: 18-án d. e. II-od évesek, Berendezés és építkezéstan. (Gáspár.) 18-án d. u. I-ső évesek, Általános állattenyésztés, Szarvasmarhatenyésztés, tejkezelés, hasznos és káros állatok tana. (Berger.) 19-én d. e. I-ső évesek, Részletes növénytermelés és rétmivélés. (Gáspár.) 19-én d. u. II-od évesek, Juh és baromfitenyésztés, érdőszet (Berger). 20-án d. e. I-ső évesek, Kertészet. (Kozáky.) 20-án d. u. II-od évesek, Kertészet. (Kozáky.) 20-án d. u. I-ső évesek, Szőlőszet. (Keller.) Algyógy, 1894. Aug. 30-án. Az igazgatóság.

— Lótenyésztési jutalomdíjak és szekérverseny Udvarhelyvármegyében. Udvarhelyvármegye lótenyésztésének emelésére a földmivelési m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága által engedélyezett, lótenyésztési jutalomdíj osztások Székely-Udvarhelyen, 1894. évi október hó 2-án d. e. 10 óra-

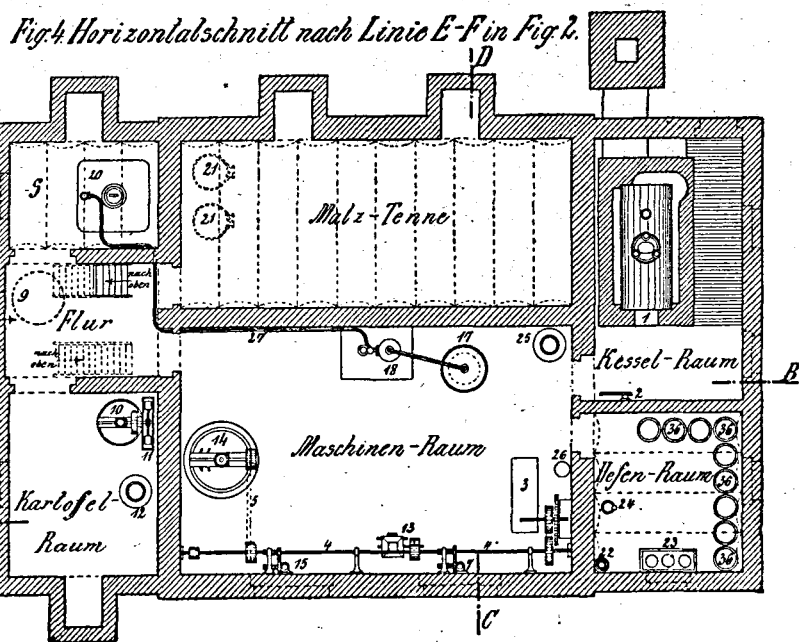
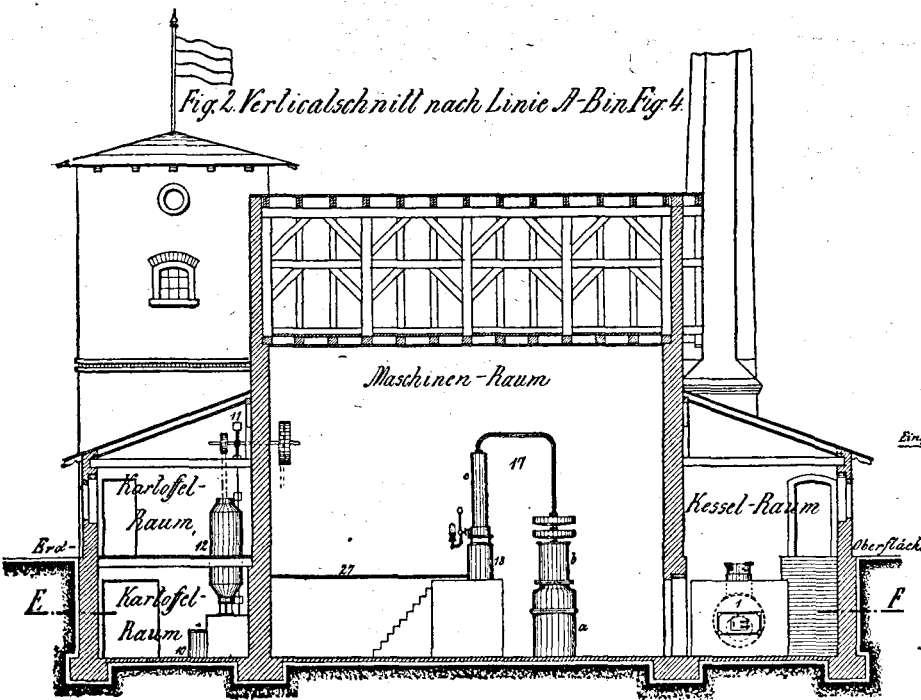
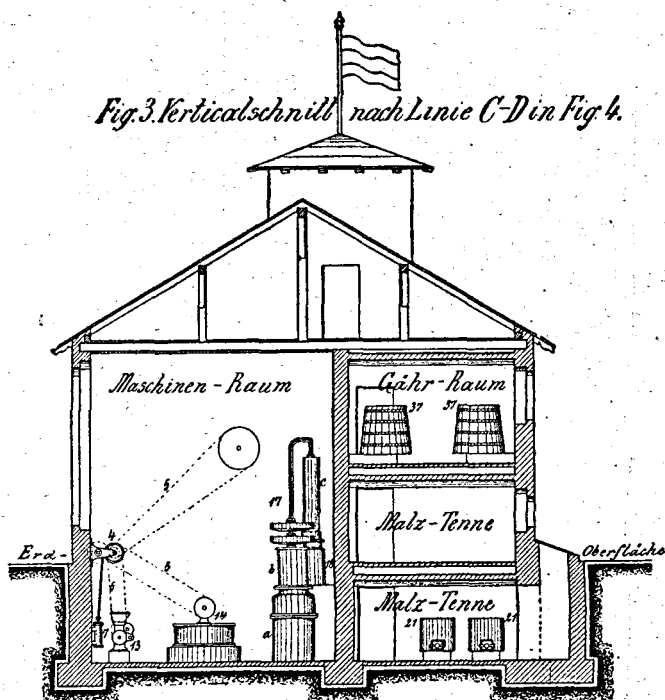
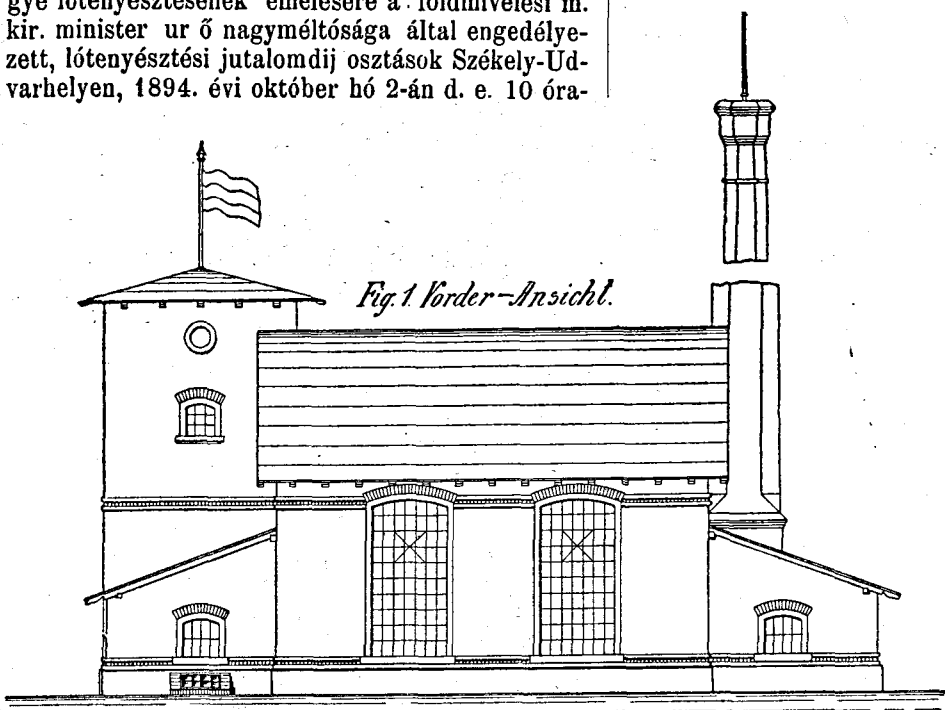
galmazták. Alsó-Fehérmegyében közel 8000 holdat tesz ki a még virágzó szőlőterület, képzelhető a szegény emberek kétségbeesett helyzete, ha a védekezés nem az óhajtott gyorsasággal fog végezteni.

— Magyar selyem a lyoni kiállításon. Selyemtermelésünk fejlődését mi sem jellemzi jobban annál, hogy selymünk lassan, de biztosan hódít a külföldi piacokon 1879 óta, mikor az országos selyemtenyésztési felügyelőséget Szegszárdon felállították, a tenyésztéssel foglalkozó községek száma 71-ről 2590-re emelkedett s a termelt gubók mennyisége 2507 kilóról egy kerek millióra. Ezt az örvendetes haladást most a lyoni világkiállításon mutatjuk be a világnak, a hol a magyar földmivelésügyi miniszterium egy szűk sarokban, de annál érdekesebben szóló adatokból rendezett kiállítást. Külföldi szaklapok a legmelegebb elismerés hangján emlékeznek meg róla.

nyatlás tehát óriási, melynek feltartóztatását a lelkesebb német juhtenyésztők két dologtól várják: ha az amerikai és ausztráliai konkurencziát meg lehetne szüntetni és ha a német birodalmi kormány a gyapjuszövetek szükségletét csak német termelőktől szerezné be. Ez irányban a német gazdák között az agitáció megindult, kérdés azonban, lesz-e az actionak eredménye, mint hogy egyetlen segély a megfelelő gyapju védvám volna, csak hogy ennek keresztülvitele ellen sok tényező működik. Így ez idő szerint Németországban is a juhok korszaka lehangolt.

— Eladó 15 drb. szőke mongolicza tenyészkan és 20 drb. felbugatott tenyész kocza, Szabó Józsefnél Szász-Fenes, (posta helyt, vasutállomás Kolozsvár.

— Alkalmazást keres egy Kolozsmonostoron végzett fiatal gazdatiszt, 27 éves, ev. ref. válásu, nős, már 3 év óta egy nagyobb háromszéki gazdaságban működik, miről kitűnő szolgálati bizonyítványa van. Katonai kötelezettségének már

Egy új előnyös berendezésű szeszgyár.

kor kezdődőleg a baromvásártéren fognak megtartani. Októb. 3-án szekérverseny rendeztetik ugyanott, mely d. e. 8 órakor veszi kezdetét.

— A filloxera Alsó-Fehérmegyében. A fehérmegyei Balázsfalva, Csügödön s Monoron konstálva lett a filloxera jelenléte a szőlőkben. Nevezett három községben közel tizenkét holdnyi szőlő van inficizálva. Szénkénegezéssel történend az irtás Báro Weppner az anyatelep létesítésére 1 hold 800 négyszöglet ajánlott fel. A mintatelep felállításával megbizottak a miniszternél a szükséges amerikai szőlővessző díjtalan megszerzését szor-

— Baromfi-kiállítás Lőcsén. Ez év október hó 15-én Lőcsén a múlt évekhez hasonlóan baromfi-kiállítás és vásár rendeztetik. A kiállításon valószínűleg a földmivelésügyi miniszter is fog fajbaromfit vásárolni

— A németországi juhtenyésztés hanyatlása. Németországban is azt tapasztalják, hogy a gazdák kevésbé jövedelmező juhtenyésztéssel iparkodnak felhagyni és inkább a szarvasmarhatenyésztésre adják magukat, 1867-ben Poroszországban a juhok száma 22,304 ezerre rugott, a tavaszi összeírás pedig már csak 10 millió juhot mutat. A ha-

eleget tett. Állását f. év november 1-én cseréli fel. Bővebb tájékozást ad a kiadó-hivatal.

— Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillette kos darabonként 40 frtért. Mind igen szép állatok. Hol? Megmondja lapunk kiadóhivatala.

— Állást keres egy a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézetet jels eredménnyel végzett s több évi gyakorlattal bíró 30 éves gazdatiszt, a ki már nagyobb birtokokat is önállóan kezelt.

— Kertbirtokosok minden szükségletüket a mi kertjük számára magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely az ezen szükségletekre vonatkozó gazdagon illusztrált árjegyzékét bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

— Kerestetik bérbe adó birtok, teljesen magyar vidéken, ha lehet fölszerelve, 1000—2000 frt bérösszegig. Mielőbbi átvétele kívánatos. Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez intézendők.

— Házmeisteri, udvargazdai, vagy iroda szolgálai állást keres egy 34 éves, családos józan életű egyén, a ki 5 év óta a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet szolgálatában áll, megelőzőleg 3 évig csendőr is volt és minderről igen jó bizonyítványokkal rendelkezik. Bővebb felvilágosítás nyervehető s okmányai is megtekinthetők lapunk szerkesztőségénél.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

A buzaüzlet lanyha irányt követett. A kínálat mérsékelt volt ugyan, de sürgős, a vételkezdés ellenben gyenge és vontatott forgalom mellett 5 krajczárral olcsóbb árakon. Egyéb gabonaneműekben csak gyér forgalom volt, árak és irányzat nem változtak.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6.40	6.75
Rozs	5.10	5.15
Árpa	5.60	5.95
„ égetni való	6.25	7.10
„ sörfőzdei	7.30	8.40
Zab	5.90	6.35
Tengeri	6.00	6.10
Repeze	9.30	9.80

Határidőüzlet.

Meglehetősen élénk forgalom mellett realizálásokra lanyha irányban nyílt meg.

Értéktőzsde.

A realizálás fokozott mértékben folytatódott a s a tőzsde irányzata ezek behatása alatt jelentékenyebben gyengült. Az árhanyatlás egyaránt kiterjedt a nemzetközi piacra s a magyar bankértékekre. Az utóbbi időben gyengébb kezében felhalmozódott hausse-engagementek lebonyolítása csak nagyobb árengedmények mellett volt eszközölhető. A helyi piacon az iparértékek alacsonyabb árfolyamokon képezték kínálat tárgyát. Valuták s ércváltók gyengébben záródnak.

Központi-állatvásár tudósítás. (Papp György és Vincze tudósítása) Bécs, 1894. évi szeptember hó 3-án Szarvasmarhavásár. A mai vásárra felhajtott: 3739 drb. magyar, 1071 drb. galicziai, 1255 drb. német, összesen tehát 6055 drb. szarvasmarha, melyek közül volt 4088 ökör, 651 bika, 821 tehén, 495 bivaly s ezekből 2032 drb. sovány marha Jegyeztetett métermázsánként vágósuly szerint: I. minőségű magyar hizóökök 66—67 frt. II. minőségű 61—64 frt. III. minőségű 59—60 frt. — I. minőségű galicziai hizóökök 65—76 frt. II. minőségű 62—64 frt. III. minőségű 58—61 frt. — I. minőségű német hizóökök 66—69 frt. II. minőségű 63—65 frt. III. minőségű 60—62 frt. Jegyeztetett métermázsánként élősúly szerint: Bikák 32—35 frt. Tehenek 32—34 frt. Bivalyok 24—25 frt.

Üzletirányzat: A mai nagyobb felhajtás következtében első minőségű árunál 1 frt, közép és silányabbnál pedig 1—2 frt. árcsökkenés mutatkozott.

Sertésvásár augusztus hó 28-án. A mai vásárra bejelentettek 11,682 darab sertést, melyek közül felhajtott 3277 darab fiatal sertés és 7854 darab magyar zsirsertés, az összes felhajtás e szerint 11,131 darab. Jegyeztetett: I. minőségű 37—38 kron, közép fajta és öreg sertés 35—36 kron, könnyű sertés 33—34 kron, és fiatal sertés 32—42 kron kilonként élősúly szerint, kivéve a fogyasztási adót

Juhvásár augusztus hó 30-án. A mai juhvásárra felhajtott mindössze 12,843 darab juh. Jegyeztett: kiviteli juh 18—22 forinton, kiverési juh 6—16 forinton páronként.

Kolozsvár, 1894. Szeptember 6-ról. Tiszta buza 5 frt 20 kr. 6 frt — kr. Rozs 4 frt 20 kr. 4 frt 30 kr. Török-buza 5 frt 50 kr. 5 frt 60 kr. Zab 4 frt 60 kr. 5 frt — kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. (Méter-mázsánként.) Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Faggyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 50 kr. Konyhailiszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hektoliter.) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kósó 9 kr. Disznózsir 64 kr. Bors 1 frt — kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év Augusztus hó 28-án tartott marhavásárról.

Ló felhajtott 580 darab, eladatott 210 darab. — Marha felhajtott 1240 drb, eladatott 590 darab. — Sertés felhajtott 2750 drb, eladatott 1636 drb.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894. Szept 17-án. Az üzlet csendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 klg. nehéz 42—43 1/2 kr. 280—300 klg. nehéz 42—43 1/2 kr. Öreg 300 klg. tuli 41—42 kr. Vidéki sertés 42—43 1/2 kr. Szerb 40—42 kr. Román — kr. tiszta klgk, páronként 45 klg. életsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eléség árak: Tengeri frt 5.65. Árpa frt 6—Kőbányán átvéve.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Kwizda Ferencz János

osztr.-m. cs. és k. és román k. udv. szál-
lító ker. gyógyszer-tára, *Korneuburgban*

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.

Évek óta kipróbált, fájdalom-
csillapító házi szer kőszvény,
csúsz és idegbajok ellen

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Tessék a védjegyre ügyelni
s a vételnél határozottan
kifejezni:

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.

222 (10—15)

Árak:

1/2
palaczk

1 frt o. é.

1/2
palaczk

60 kr.

Tisztán kölesönös. Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak
javára esik.

**A legnagyobb és leggazdagabb
PÉNZINTÉZET**
a világon.

Biztosítéki alapja
907 millió frank.

„The Mutual“

new-yorki életbiztosító társaság.
Alapított 1843

Biztosít emberéletet
legkülönbözőbb és legelőnyösebb
módozatok szerint.

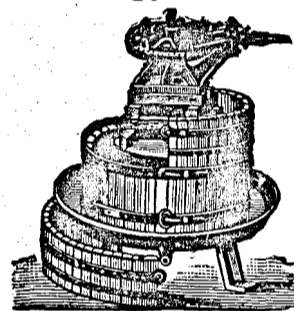
Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosi-
tással szolgál az

Erdélyi aligazgatóság
Kolozsvárt, Belhid-u. 16. sz. alatt.

261 (11—x)

Gyümölcs-értékesítésre.

Sajtók gyümölcs és bor-préselésre

legújabb, kitűnő szer-
kezettel

Eredeti gyártmányok
folytonosan működő
kettős nyomószere-
zettel és nyomássza-
bályozóval.

A legnagyobb munkaké-
peség 20 százalékkal
nagyobb mint minden
egyéb sajtónál

Gyümölcs- és szőlő-zúzó

Szőlő-gereblyezők (Bogyófejtő gépek.)

Teljes szüretelő berendezések, állók és szállíthatók.

Gyümölcs-sajtók, bogyómalmok gyümölcs-
készítésére. — Aszaló-készülékek gyümölcs
és vetemény számára. 271 (6—x)

Legújabb önműködő szabad. szőlővessző-
és növény-permetező „Syphonia“

E gépeket különlegesség gyanánt gyártják

MAYFARTH PH. és Tsa.

cs. és kir. kizár. szab. gazdasági g. pgyarak, vasöntőde
és gőzhámor

Bécs, II., Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek és elismerő bizonyítványok ingyen. —
Képviselők felvételnek.

Utánzásoktól óvakodjunk.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

265. (10—10) Budapest, Alkotmány-utca 81.

ADRIANCE PLATT & Co

new-yorki gépgyárosok

kizárólagos

Fükaszaló,

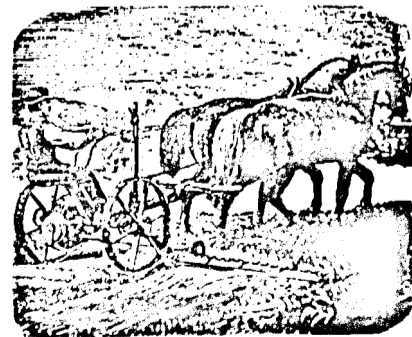
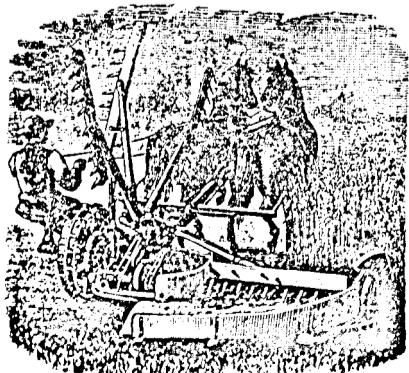
Marokrakó,

Arató-, és

Kéveköto arató gépeire.

Kitűnő magyar bizonyítványok.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

„AZURIN“ 1 frt 25 kr. klgrként. | Eredeti Vermorel-féle „ECLAIR“ permetező, szabad csomagolással 21 frt. „RÉZGALICZ“ 26 frt mzsánként

BIZTOS HATÁSÚ HASZNÁLATA NEM VESZÉLYES

LAWES FELE
GYAPYUMOSO SZEREI

JAVITOTT
GYAPYUMOSO
POR

LAWES FELE
VEGYÉSZETI RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
FŐRAKTÁR 59 MARK LANE LONDON

BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER A RÜH ELLEN

MAGYARORSZÁGI RAKTÁR: NERUDA NÁNDOR URNÁL
BUDAPESTEN: KOSSUTH LAJOS UTCZA.
KÉPVISELŐ KRALUPPER, E.C.
KIRÁLY UTCZA 69 SZ.

Uj! Az „Excelsior Hungaria“ Uj!
szabadalmazott

Peronospora
fecskendő,

ez idő szerint a legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő szőlők, fák stb. megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szét-zedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára 18 frt.

Egyedüli elárúsítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ
vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

A „Hungaria“ műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapir, méhészeti eszközök nagy választékban

Uj! Árlappal ingyen és bérmentve Uj!
szolgálók.
259. (15-x)

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda cégnél **KOLOZSVÁRT.**

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
nitrogén
kali } **műtrágyáit**

nemkülönbén szabadalmát képező

különlegességeit
mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart **TAUFFER FERENCZ** utóda magkereskedő cég **KOLOZSVÁRT.**

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfonalat bárkinek készséggel küld.

117 (36-x)

az igazgatóság.

Gépolaj, kocsikenőcs,
zsákok, ponyvák,
és egyéb gazdasági szükségleti cikkek

SZÁVOSZT ALPHONS
cs. és kir. udv. szállító
magkereskedése
és gazdasági cikkek üzletében

BUDAPEST, V., Arany János-utca 11. sz.
szerezhetők be a

legjutányosabban.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
236. (26-x)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvénytársaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltnék. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út,** régi lóversenyter, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.** Posta és távirdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (36-x)

Mindennemű műtrágya.

Répatrágya.

VETŐMAG.

Tiszavidéki eredetű

rendkívül korán érő **BUZA,**

métermázsánként

8 frtért.

ŐSZIBORSÓ métermázsánként

10 forintért.

Kapható:

Gróf TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában,

u. p. Koncza.

A buza ALVINCZEN, a borsó SZÁSZ-
RÉGENBEN adatik fel a zsákok és
vételár beérkezte után.

288. (3-4)

MÜTRÁGYÁKAT

Valamennyi

legolesőbban szállítanak a

SÁTORI-FÉLE

MÜTRÁGYÁGYÁRAK

Budapest és Mezőtelegden.

Központi iroda:

BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25. sz.

242. (12 x)

Eladó 7 drb.

2 $\frac{1}{4}$ éves tenyész-bika

249. (16-x.) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban

244. (20-36)

VI., Váci-körút 57/a. sz.

Alakult 1856.

KÜHN E.

Alakult 1856.

gazdasági gégyára Mosonban

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében feiülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

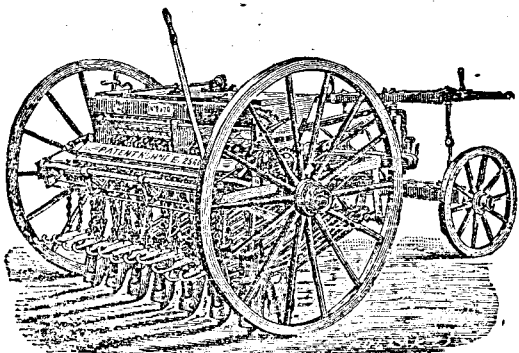
sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes hullámos területre „**MOSONIDRILL**“ legjobb, legegyszerűbb sorvető.

Sack-féle ekék, két és több vasu ekék. **Laake-féle** szántó földboronák 12-féle nagyságban, **Laacke-féle** kedvelt rétboronák. **Rosták, konkolyozók, kitűnő szelelő magtárrosta,** (53 frt) meglepő munkaképesség **Ventzky-féle füllesztők, szecska és répvágók stb. stb.**

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körút 57/a.

EGERESI mütrágya-gyár

KRAMMER J

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges mütrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája
Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (36-52)